

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Avdeling for teknologi

Målform:	Bokmål							
Eksamensdato:	Tirsdag 3. desember 2013							
Varighet/eksamenstid:	5 timer							
Emnekode:	TALM1005-A							
Emnenavn:	Statistikk og Økonomi							
Klasse(r):	Kjemi 2, Material 2, Logistikk 1	Bygg 2	Elektro 2, Fornybar energi 2	Maskin 2				
Studiepoeng:	10 studiepoeng							
Faglærer(e): (navn og telefonnr på eksamensdagen)	Kjetil Liestøl Nielsen (970 85 486), Pernille Friis, Lars Engvik Audun Grøm (986 45 519), Eirik Spets							
Kontaktperson(adm.) (fyller ut ved behov – kun ved kursemner)								
Hjelpeemidler:	Kalkulator gruppe C, formelark (statistikk) på 5 sider, tabeller (statistikk) på 9 sider, formelark (økonomi) på 2 sider, rentetabeller med forklaring.							
Oppgavesettet består av: (antall oppgaver og antall sider inkl. forside)	7 oppgaver (totalt 25 deloppgaver), 6 sider (inkl denne forsiden) + vedlegg.							
Vedlegg består av: (antall sider)	Formelark (statistikk) på 5 sider, tabeller (statistikk) på 9 sider, formelark (økonomi) på 2 sider og rentetabeller.							
Merknader: Oppgaveteksten kan beholdes av studenter som sitter eksamenstiden ut.								
Studentene skal levere statistikkdelen (oppg. 1-4) og økonomidelen (oppg. 5-7) separat i hvert sitt omslagsark.								

NB! Les gjennom hele oppgavesettet før du begynner arbeidet, og disponer tiden.

Statistikkdelen og økonomidelen teller 50% hver (gitt at læringsmålene er tilfredsstillende oppfylt).

Beregningsmetode(r) skal vises og svar skal begrunnes tilstrekkelig.

Ved bruk av tabell skal det refereres til den aktuelle tabellen.

Dersom noe virker uklart i oppgavsettet, skal du gjøre dine egne antagelser og forklare dette i besvarelsen.

Lykke til!

Del 1 - Statistikk

Oppgave 1

Hva er mest sannsynlig av å få minst én sekser på 6 terningkast eller minst to seksere på 12 terningkast? Regn ut begge sannsynlighetene.

Oppgave 2

Det antas at en test for en bestemt sykdom gir feil utslag i 5 % av tilfellene for personer som ikke har sykdommen, og i 2 % av tilfellene for personer som har sykdommen. 3 % av befolkningen antas å ha sykdommen. Finn sannsynligheten for at en tilfeldig person ikke har sykdommen, gitt at testen indikerer sykdom.

Oppgave 3

Antall uttrykninger fra en legevakt kan beskrives med en Poisson-fordeling med en intensitet på 2.5 uttrykninger per dag.

- Regn ut sannsynligheten for at det skjer mer enn tre uttrykninger i løpet av en dag.
- Regn ut sannsynligheten for at det skjer minst 10 uttrykninger i løpet av en periode på fire dager.
- Beregn (tilnærmet) sannsynligheten (uten bruk av statistikkverktøyene på kalkulator) for at gjennomsnittlig antall uttrykninger per dag i løpet av 1 år (365 dager) er høyst 2.4.

Oppgave 4

(NB: I denne oppgaven skal sannsynligheter beregnes uten bruk av statistikkverktøyene på kalkulator.

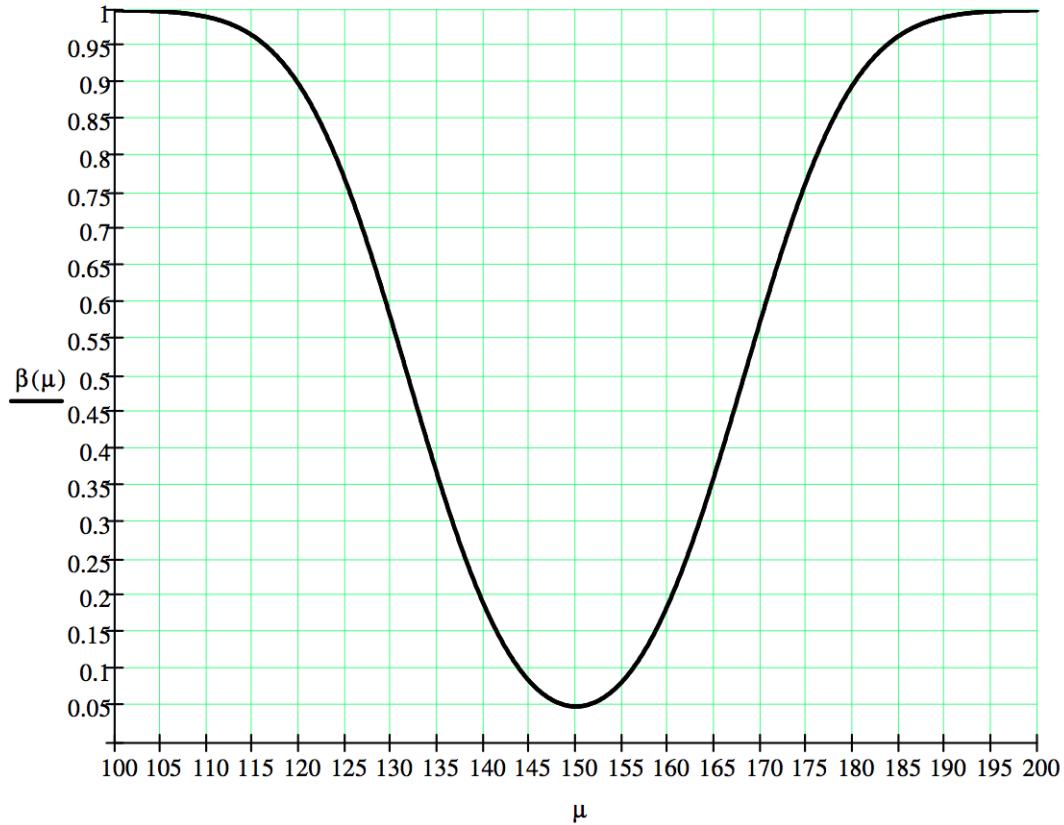
En maskin analyserer jordprøver ved et laboratorium. Anta at tiden maskinen bruker på å analysere en tilfeldig prøve, X , er normalfordelt med $\mu = 150$ sekunder og $\sigma = 36$ sekunder.

- Hva er sannsynligheten for at maskinen bruker mer enn 200 sekunder på å analysere en jordprøve?
- Anta at maskinen bruker mer enn 200 sekunder på å analysere en bestemt jordprøve. Hva er da sannsynligheten for at denne analysetiden er høyst 250 sekunder?

(oppgave 4 fortsetter på neste side)

Etter en kalibrering av maskinen, vil man undersøke om maskinen fortsatt har en forventet analysetid på 150 sekunder. Det blir tatt 15 målinger, og gjennomsnittlig analysetid blir målt til 130 sekunder. Vi antar at analysetiden på en tilfeldig valgt jordprøve fortsatt er normalfordelt med $\sigma = 36$ og at målingene er uavhengige av hverandre.

- c) Beregn et 95% konfidensintervall for forventet analysetid etter kalibrering.
- d) Still opp en hypotesetest med signifikansnivå 5 % for å avgjøre om vi kan påstå at forventet analysetid for maskinen etter kalibrering er ulik 150 sekunder. Gjennomfør hypotesestesten med målingene etter kalibrering.

- e) Grafen over viser styrkefunksjonen for hypotesestesten i oppgave d).
  - i. Hva er sannsynligheten for å konkludere rett ved hypotesestesten i d) hvis vi antar at maskinens forventede analysetid ikke har endret seg etter kalibrering?
  - ii. Gitt at maskinen faktisk hadde en forventet analysetid på 130 sekunder etter kalibrering, hva er da sannsynligheten for at vi kommer til å konkludere feil ved hypotesestesten i d)?

Del 2 - Økonomi

Oppgave 5

Vannkraft AS ønsker å bygge en kraftstasjon. Kraftstasjonen vil koste 4.8 millioner kroner. Kraftstasjonen har en levetid på fem år, og den vil i gjennomsnitt produsere strøm til en beregnet salgspris på 2,1 millioner kroner i året. Kraftstasjonen vil være verdiløs etter fem år. Avkastningskravet er satt til 7 %. Lønn og vedlikeholdskostnader vil beløpe seg på 1 million kroner i året.

- a) Beregn investeringens nåverdi. Er investeringen lønnsom?
- b) Vannkraft AS vurderer å søke om støtte fra staten siden de produserer grønn energi. Hvor mye må de få i støtte i året for at prosjektet skal bli lønnsomt?
- c) Nevn de ulike risikofaktorene til dette prosjektet? Kom med en kort begrunnelse hvorfor det er satt et avkastningskrav på 7 %.
- d) Vannkraft AS vurderer å ta opp et lån. De vil låne 200 000 kroner som de planlegger å ha i 3 år. Lånet er avdragsfritt i 3 år. Renten på 7 % skal betales etterskuddsvis hvert år. På lånetidspunktet betales et gebyr på kr 3000. Dessuten må de betale et termingebyr på kroner 1500 ved hvert betalingstidspunkt. Regn ut den effektive renten for lånet.
- e) Normalt vil en betale renter på et lån etterskuddsvis, i hvilken retning ville den effektive renten bevege seg om rentene + gebyr ble krevd forskuddsvis? Hvorfor?

Oppgave 6

To dyktige ingeniørstuderenter vurderer å starte opp en egen bedrift i starten av 2013. De har spart opp 250 000 kr hver, men har ikke råd til å tape noe utover dette. Siden det er mange aktører som driver på med det samme, og at inntreden i markedet krever store investeringer vil dette være investering med høy risiko.

- a) Hvilket type foretak bør de to studentene opprette og hvorfor?

De planlegger å kjøpe inn en maskin til 5 000 000 kr som skal lage et helt nytt og revolusjonerende produkt.

Kalkylen for produktet ser slik ut:

Direkte materiale	5 kr
Direkte lønn i produksjonsavdeling	2 kr
Betalbare salgs - og administrasjonskostnader	3 kr
<hr/> Sum betalbare kostnader	10 kr

Vi regner med at salgsprisen per enhet vil ligge på 15 kr. De kommer til å produsere 700 000 stykk hvert år. Materialene settes inn med en gang, mens lønnskostnadene påløper jevnt under produksjon. Bedriften vil operere med følgende fakta:

Råvarelager:	2 måneder
Tilvirkningsprosessens tar:	1 uke
Omløpshastighet for ferdigvarelager:	60 ganger per år
Kredittid til kunder:	1 måned
Likviditetsreserve:	300 000 kr
Kredittid til leverandører:	1 måned

- b) Beregn det totale kapitalbehovet.

- c) Hva går forsiktighetsprinsippet ut på?

Trondheim IngStud AS hadde i fjor en gjennomsnittlig dekningsgrad på 40 %. Bedriftens faste kostnader var på kroner 2 000 000 per år. Overskuddet beløp seg til 400 000 kroner.

- d) Beregn dekningspunktsomsetning og sikkerhetsmargin i prosent.

- e) For å øke salget planlegger bedriften å redusere den gjennomsnittlige prisen med 10 %.

Beregn den nye dekningsgraden.

Oppgave 7

Ved slutten av året har en bedrift følgende balanseposter:

Finanskostnader	300 000 kr
Varelager	300 000 kr
Maskin	800 000 kr
Inntekter	300 000 kr
Egenkapital	200 000 kr
Pantelån	100 000 kr
Lønnskostnader	350 000 kr
Kundefordringer	100 000 kr
Leverandørgjeld	700 000 kr
Kortsiktig lån	300 000 kr
Finansinntekter	250 000 kr
Bankinnskudd	100 000 kr
Varekostnader	200 000 kr

Eventuelt overskudd eller underskudd er lagt til/trukket fra egenkapitalen.

- Utarbeid balanse og resultatkonto for denne bedriften.
- Beregn totalrentabiliteten og kommenter den. Hvordan kan de forbedre den?
- Kommenter soliditeten til bedriften ved slutten av året.
- Maskinen ble kjøpt inn ved slutten av året. Maskinen har en lineær avskrivning på 10 år med en utrangeringsverdi på 100 000 kr. Beregn årlig avskrivning neste år og vis hvordan dette ville blitt ført regnskapsmessig ved bruk av t-konto. I tillegg kommenter om dette vil påvirke resultatet for neste år.
- En bedrift har et lån i en bank. Banken setter opp rentene, noe som medfører høyere rentekostnader for bedriften. Hvordan påvirker de økte rentekostnader totalrentabiliteten for bedriften?

STATISTIKK – FORMELSAMLING

Grunnleggende formler i sannsynlighetsregningen

Generell addisjonssetning $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$

Betinget sannsynlighet $P(A | B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)}$

Gen. multiplikasjonsregel $P(A \cap B) = P(B) \cdot P(A|B)$ eller $P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B|A)$

Total sannsynlighet $P(A) = \sum_{i=1}^r P(B_i) \cdot P(A|B_i)$ **Bayes lov** $P(B|A) = \frac{P(B) \cdot P(A|B)}{P(A)}$

A og B uavhengige $P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B)$ $P(A|B) = P(A)$ $P(B|A) = P(B)$

Kombinatorikk

Antall forskjellige utvalg når s enheter trekkes fra en populasjon på N enheter:

Ordnet utvalg, med tilbakelegging N^s

Ordnet utvalg, uten tilbakelegging $(N)_s = N(N-1) \cdots (N-s+1) = \frac{N!}{(N-s)!}$

Uordnet utvalg, uten tilbakelegging $\binom{N}{s} = \frac{(N)_s}{s!} = \frac{N!}{s!(N-s)!}$

Generelt om sannsynlighetsfordelinger for 1 variabel

Fordelingsfunksjon $F(x) = P(X \leq x)$ $F(x) = \int_{-\infty}^x f(u) du$

$P(a < X \leq b) = F(b) - F(a)$ $f(x) = F'(x)$

Forventning $\mu = E(X) = \sum_x x \cdot P(X = x)$ $\mu = E(X) = \int_{-\infty}^{\infty} x \cdot f(x) dx$

$E[g(X)] = \sum_x g(x) \cdot P(X = x)$ $E[g(X)] = \int_{-\infty}^{\infty} g(x) \cdot f(x) dx$

Varians $\sigma^2 = \text{Var}(X) = E[(X - \mu)^2] = E(X^2) - \mu^2 = (\sum_x x^2 P(X = x)) - \mu^2$

Standardavvik $\sigma = SD(X) = \sqrt{\text{Var}(X)}$

Generelt om sannsynlighetsfordelinger for 2 variable

Simultanfordeling for X og Y $P[(X = x) \cap (Y = y)]$

Forventning $E[g(X, Y)] = \sum_x \sum_y g(x, y) \cdot P[(X = x) \cap (Y = y)]$

Kovarians $\text{Cov}(X, Y) = E[(X - \mu_1)(Y - \mu_2)] = E(X \cdot Y) - \mu_1 \cdot \mu_2$

Korrelasjonskoeffisient $\rho(X, Y) = \frac{\text{Cov}(X, Y)}{\sigma_1 \cdot \sigma_2}$

Spesielle diskrete sannsynlighetsfordelinger

Binomisk fordeling $X \sim \text{bin}(n, p)$:

$$P(X = x) = \binom{n}{x} \cdot p^x \cdot (1-p)^{n-x}$$

$$E(X) = np \quad \text{Var}(X) = np \cdot (1-p)$$

Hypergeometrisk fordeling $X \sim \text{hypergeom}(N, M, n)$:

$$P(X = x) = \frac{\binom{M}{x} \cdot \binom{N-M}{n-x}}{\binom{N}{n}}$$

$$E(X) = n\theta \quad \text{Var}(X) = \frac{N-n}{N-1} \cdot n\theta(1-\theta) \text{ der } \theta = \frac{M}{N}$$

Poissonfordeling $X \sim \text{Po}(\lambda)$: Her er $\lambda = \alpha \cdot t$ eller $\alpha \cdot v$ eller $\alpha \cdot f$

$$P(X = x) = \frac{\lambda^x}{x!} \cdot e^{-\lambda}$$

$$E(X) = \lambda \quad \text{Var}(X) = \lambda$$

Spesielle kontinuerlige sannsynlighetsfordelinger

Eksponensialfordeling $T \sim \text{eksp}(\alpha)$:

$$f(t) = \alpha \cdot e^{-\alpha t} \text{ for } t > 0 \quad F(t) = 1 - e^{-\alpha t} \text{ for } t > 0$$

$$E(T) = \frac{1}{\alpha} \quad \text{Var}(T) = \frac{1}{\alpha^2}$$

Rektangulær fordeling $X \sim R(a, b)$:

$$f(x) = \frac{1}{b-a} \text{ for } a < x < b$$

$$E(X) = \frac{a+b}{2} \quad \text{Var}(X) = \frac{1}{12}(b-a)^2$$

Standard normalfordeling $U \sim N(0,1)$:

$$P(U \leq u) = G(u) \quad G(-u) = 1 - G(u)$$

Generell normalfordeling $X \sim N(\mu, \sigma^2)$:

$$F(x) = P(X \leq x) = G\left(\frac{x-\mu}{\sigma}\right)$$

Regler for forventning og varians

$$E(aX + b) = a E(X) + b$$

$$E(X_1 + X_2) = E(X_1) + E(X_2)$$

$$\text{Var}(aX + b) = a^2 \text{Var}(X)$$

$\text{Var}(X_1 + X_2) = \text{Var}(X_1) + \text{Var}(X_2)$ når X_1 og X_2 er uavhengige.

Punktestimering av forventning μ og varians σ^2 i målemodellen

Punktestimator for forventning: $\hat{\mu} = \bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i$

$$E(\hat{\mu}) = \mu \quad \text{Var}(\hat{\mu}) = \frac{\sigma^2}{n}$$

Punktestimator for varians: $S^2 = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2 = \frac{1}{n-1} \left(\sum_{i=1}^n X_i^2 - n \cdot \bar{X}^2 \right)$

$$E(S^2) = \sigma^2$$

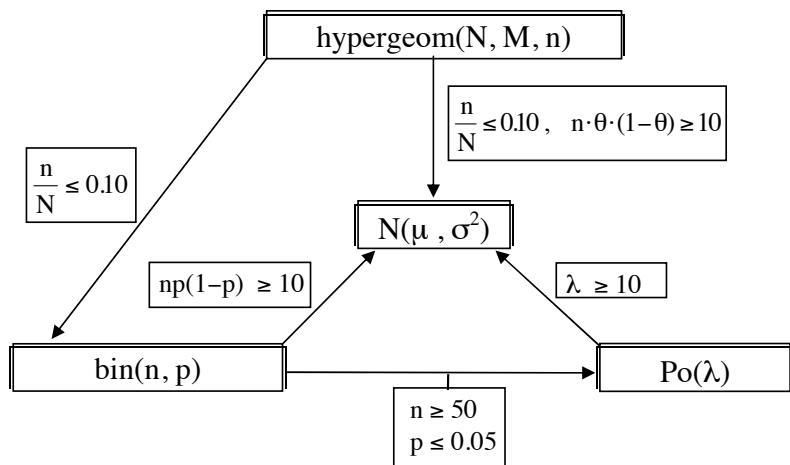
Tilnærminger

Sentralgrensesetningen (gjelder alle fordelinger):

Dersom $X_1, X_2, \dots, X_n$ er uavhengige og identisk fordelte stokastiske variable med forventning μ og varians σ^2 , så er for store verdier av n ($n \geq 30$):

$$X_1 + X_2 + \dots + X_n \approx N(n\mu, n\sigma^2) \text{ og } \bar{X} = \frac{1}{n}(X_1 + X_2 + \dots + X_n) \approx N\left(\mu, \frac{\sigma^2}{n}\right)$$

Sammenheng mellom spesielle fordelinger:

Intervallestimering og hypotesetesting i målemodellen

σ kjent, normalfordelte observasjoner eller stort antall observasjoner ($n \geq 30$):

$$(1-\alpha) \cdot 100 \% \text{ konfidensintervall for forventningen } \mu: \quad \bar{X} \pm u_{\frac{\alpha}{2}} \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

$$\text{Utvalgstørrelse: } n = \left(\frac{u_{\frac{\alpha}{2}} \cdot \sigma}{d} \right)^2 \text{ der } d \text{ er konfidensintervallets feilmargin.}$$

$$\text{Testobservator for } H_0: \mu = \mu_0: \quad U_0 = \frac{\bar{X} - \mu_0}{\frac{\sigma}{\sqrt{n}}} \sim N \left(\frac{\mu - \mu_0}{\frac{\sigma}{\sqrt{n}}}, 1 \right)$$

σ ukjent, normalfordelte observasjoner:

$$(1-\alpha) \cdot 100 \% \text{ konfidensintervall for forventningen } \mu: \quad \bar{X} \pm t_{\frac{\alpha}{2}, n-1} \cdot \frac{s}{\sqrt{n}}$$

$$\text{Testobservator for } H_0: \mu = \mu_0: \quad T_0 = \frac{\bar{X} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$$

Når H_0 er sann, er T_0 t-fordelt med $(n - 1)$ frihetsgrader.

Intervallestimering og hypotesetesting i Poissonmodell, vha. normaltilnærmning

$$\text{Tilnærmet } (1-\alpha) \cdot 100 \% \text{ konfidensintervall for } \lambda: \quad \hat{\lambda} \pm u_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\hat{\lambda}} \text{ der } \hat{\lambda} = X$$

$$\text{Testobservator for } H_0: \lambda = \lambda_0: \quad U_0 = \frac{\hat{\lambda} - \lambda_0}{\sqrt{\lambda_0}}$$

Intervallestimering og hypotesetesting i binomisk modell, vha. normaltilnærmning

$$\text{Tilnærmet } (1-\alpha) \cdot 100 \% \text{ konfidensintervall for } p: \quad \hat{p} \pm u_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\hat{p}(1-\hat{p})}{n}} \text{ der } \hat{p} = \frac{X}{n}$$

$$\text{Testobservator for } H_0: p = p_0: \quad U_0 = \frac{\hat{p} - p_0}{\sqrt{\frac{p_0(1-p_0)}{n}}}$$

Intervallestimering og hypotesetesting i hypergeometrisk modell, vha. normaltilnærmning

$$\text{Tilnærmet } (1-\alpha) \cdot 100 \% \text{ konfidensintervall for } \theta = \frac{M}{N}: \quad \text{Analogn med binomisk modell.}$$

Testobservator for $H_0: \theta = \theta_0$: Analogt med binomisk modell.

Korrelasjon

$$S_x^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2 = \left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i^2 \right) - \bar{X}^2 \quad S_y^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{Y})^2 = \left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Y_i^2 \right) - \bar{Y}^2$$

$$S_{XY} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})(Y_i - \bar{Y}) = \left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i Y_i \right) - \bar{X} \cdot \bar{Y}$$

Empirisk korrelasjonskoeffisient: $R = \frac{S_{XY}}{S_x S_y}$

Regresjonsmodellen

n par observasjoner av x og Y: $(x_1, Y_1), (x_2, Y_2), \dots, (x_n, Y_n)$

$Y_1, Y_2, \dots, Y_n$ er uavhengige og normalfordelte stokastiske variable.

$E(Y_i) = \beta_0 + \beta_1 x_i \quad i = 1, 2, \dots, n$ der $x_1, x_2, \dots, x_n$ er kjente tall.

$\text{Var}(Y_i) = \sigma^2 \quad i = 1, 2, \dots, n$

Minste kvadraters estimatorer:

$$\hat{\beta}_1 = \frac{1}{M} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x}) Y_i = \frac{1}{M} \left(\sum_{i=1}^n x_i Y_i - n \bar{x} \bar{Y} \right) \text{ der } M = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 = \left(\sum_{i=1}^n x_i^2 \right) - n \bar{x}^2$$

$$\hat{\beta}_0 = \bar{Y} - \hat{\beta}_1 \bar{x}$$

$$\hat{\beta}_1 \sim N(\beta_1, \frac{\sigma^2}{M}) \quad \hat{\beta}_0 \sim N(\beta_0, \frac{\sigma^2}{nM} \sum_{i=1}^n x_i^2)$$

Estimert regresjonslinje: $\hat{Y} = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 x$

Intervallestimering og hypotesetesting i regresjonsmodellen

σ kjent:

Konfidensintervall for β_1 : $\hat{\beta}_1 \pm u_{\frac{\alpha}{2}} \frac{\sigma}{\sqrt{M}}$

Testobservator for $H_0: \beta_1 = \beta_1^0$ $U_0 = \frac{\hat{\beta}_1 - \beta_1^0}{\sigma / \sqrt{M}} \sim N\left(\frac{\beta_1 - \beta_1^0}{\sigma / \sqrt{M}}, 1\right)$

σ ukjent:

Ikke pensum

N(0, 1)-FORDELINGEN : G(x) = P(X ≤ x)

Eksempel: $x = 2.04$ gir $P(X \leq 2.04) = G(2.04) = 0.9793$.

For negative verdier benyttes formelen: $G(-x) = 1 - G(x)$.

x	0.00	0.01	0.02	0.03	0.04	0.05	0.06	0.07	0.08	0.09
0.0	.5000	.5040	.5080	.5120	.5160	.5199	.5239	.5279	.5319	.5359
0.1	.5398	.5438	.5478	.5517	.5557	.5596	.5636	.5675	.5714	.5753
0.2	.5793	.5832	.5871	.5910	.5948	.5987	.6026	.6064	.6103	.6141
0.3	.6179	.6217	.6255	.6293	.6331	.6368	.6406	.6443	.6480	.6517
0.4	.6554	.6591	.6628	.6664	.6700	.6736	.6772	.6808	.6844	.6879
0.5	.6915	.6950	.6985	.7019	.7054	.7088	.7123	.7157	.7190	.7224
0.6	.7257	.7291	.7324	.7357	.7389	.7422	.7454	.7486	.7517	.7549
0.7	.7580	.7611	.7642	.7673	.7704	.7734	.7764	.7794	.7823	.7852
0.8	.7881	.7910	.7939	.7967	.7995	.8023	.8051	.8078	.8106	.8133
0.9	.8159	.8186	.8212	.8238	.8264	.8289	.8315	.8340	.8365	.8389
1.0	.8413	.8438	.8461	.8485	.8508	.8531	.8554	.8577	.8599	.8621
1.1	.8643	.8665	.8686	.8708	.8729	.8749	.8770	.8790	.8810	.8830
1.2	.8849	.8869	.8888	.8907	.8925	.8944	.8962	.8980	.8997	.9015
1.3	.9032	.9049	.9066	.9082	.9099	.9115	.9131	.9147	.9162	.9177
1.4	.9192	.9207	.9222	.9236	.9251	.9265	.9279	.9292	.9306	.9319
1.5	.9332	.9345	.9357	.9370	.9382	.9394	.9406	.9418	.9429	.9441
1.6	.9452	.9463	.9474	.9484	.9495	.9505	.9515	.9525	.9535	.9545
1.7	.9554	.9564	.9573	.9582	.9591	.9599	.9608	.9616	.9625	.9633
1.8	.9641	.9649	.9656	.9664	.9671	.9678	.9686	.9693	.9699	.9706
1.9	.9713	.9719	.9726	.9732	.9738	.9744	.9750	.9756	.9761	.9767
2.0	.9772	.9778	.9783	.9788	.9793	.9798	.9803	.9808	.9812	.9817
2.1	.9821	.9826	.9830	.9834	.9838	.9842	.9846	.9850	.9854	.9857
2.2	.9861	.9864	.9868	.9871	.9875	.9878	.9881	.9884	.9887	.9890
2.3	.9893	.9896	.9898	.9901	.9904	.9906	.9909	.9911	.9913	.9916
2.4	.9918	.9920	.9922	.9925	.9927	.9929	.9931	.9932	.9934	.9936
2.5	.9938	.9940	.9941	.9943	.9945	.9946	.9948	.9949	.9951	.9952
2.6	.9953	.9955	.9956	.9957	.9959	.9960	.9961	.9962	.9963	.9964
2.7	.9965	.9966	.9967	.9968	.9969	.9970	.9971	.9972	.9973	.9974
2.8	.9974	.9975	.9976	.9977	.9977	.9978	.9979	.9979	.9980	.9981
2.9	.9981	.9982	.9982	.9983	.9984	.9984	.9985	.9985	.9986	.9986
3.0	.9987	.9987	.9987	.9988	.9988	.9989	.9989	.9989	.9990	.9990
3.1	.9990	.9991	.9991	.9991	.9992	.9992	.9992	.9992	.9993	.9993
3.2	.9993	.9993	.9994	.9994	.9994	.9994	.9994	.9995	.9995	.9995
3.3	.9995	.9995	.9995	.9996	.9996	.9996	.9996	.9996	.9996	.9997
3.4	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9998
3.5	.9998	.9998	.9998	.9998	.9998	.9998	.9998	.9998	.9998	.9998
3.6	.9998	.9998	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999
3.7	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999
3.8	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999	.9999
3.9	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000

Kvantiltabell:

α	0.20	0.10	0.05	0.025	0.02	0.01	0.005	0.002	0.001
u_α	0.842	1.282	1.645	1.960	2.054	2.326	2.576	2.878	3.090

KVANTILTABELL FOR t-FORDELINGEN

Tabellen gir $t_{\alpha, m}$ som er α -kvantilen i t-fordelingen med m frihetsgrader.

$$P(T > t_{\alpha, m}) = \alpha \text{ der } T \sim t_m$$

Eksempel: $t_{0.10, 12} = 1.356$. Det betyr at $P(T > 1.356) = 0.10$ når $T \sim t_{12}$.

$m \backslash \alpha$	0.20	0.10	0.05	0.025	0.02	0.01	0.005
1	1.376	3.078	6.314	12.706	15.894	31.821	63.656
2	1.061	1.886	2.920	4.303	4.849	6.965	9.925
3	0.978	1.638	2.353	3.182	3.482	4.541	5.841
4	0.941	1.533	2.132	2.776	2.999	3.747	4.604
5	0.920	1.476	2.015	2.571	2.757	3.365	4.032
6	0.906	1.440	1.943	2.447	2.612	3.143	3.707
7	0.896	1.415	1.895	2.365	2.517	2.998	3.499
8	0.889	1.397	1.860	2.306	2.449	2.896	3.355
9	0.883	1.383	1.833	2.262	2.398	2.821	3.250
10	0.879	1.372	1.812	2.228	2.359	2.764	3.169
11	0.876	1.363	1.796	2.201	2.328	2.718	3.106
12	0.873	1.356	1.782	2.179	2.303	2.681	3.055
13	0.870	1.350	1.771	2.160	2.282	2.650	3.012
14	0.868	1.345	1.761	2.145	2.264	2.624	2.977
15	0.866	1.341	1.753	2.131	2.249	2.602	2.947
16	0.865	1.337	1.746	2.120	2.235	2.583	2.921
17	0.863	1.333	1.740	2.110	2.224	2.567	2.898
18	0.862	1.330	1.734	2.101	2.214	2.552	2.878
19	0.861	1.328	1.729	2.093	2.205	2.539	2.861
20	0.860	1.325	1.725	2.086	2.197	2.528	2.845
21	0.859	1.323	1.721	2.080	2.189	2.518	2.831
22	0.858	1.321	1.717	2.074	2.183	2.508	2.819
23	0.858	1.319	1.714	2.069	2.177	2.500	2.807
24	0.857	1.318	1.711	2.064	2.172	2.492	2.797
25	0.856	1.316	1.708	2.060	2.167	2.485	2.787
26	0.856	1.315	1.706	2.056	2.162	2.479	2.779
27	0.855	1.314	1.703	2.052	2.158	2.473	2.771
28	0.855	1.313	1.701	2.048	2.154	2.467	2.763
29	0.854	1.311	1.699	2.045	2.150	2.462	2.756
30	0.854	1.310	1.697	2.042	2.147	2.457	2.750
31	0.853	1.309	1.696	2.040	2.144	2.453	2.744
32	0.853	1.309	1.694	2.037	2.141	2.449	2.738
33	0.853	1.308	1.692	2.035	2.138	2.445	2.733
34	0.852	1.307	1.691	2.032	2.136	2.441	2.728
35	0.852	1.306	1.690	2.030	2.133	2.438	2.724
36	0.852	1.306	1.688	2.028	2.131	2.434	2.719
37	0.851	1.305	1.687	2.026	2.129	2.431	2.715
38	0.851	1.304	1.686	2.024	2.127	2.429	2.712
39	0.851	1.304	1.685	2.023	2.125	2.426	2.708
40	0.851	1.303	1.684	2.021	2.123	2.423	2.704
50	0.849	1.299	1.676	2.009	2.109	2.403	2.678
60	0.848	1.296	1.671	2.000	2.099	2.390	2.660
70	0.847	1.294	1.667	1.994	2.093	2.381	2.648
80	0.846	1.292	1.664	1.990	2.088	2.374	2.639
∞	0.842	1.282	1.645	1.960	2.054	2.326	2.576

BINOMISK FORDELING : $P(X \leq x)$

Linjer der alle sannsynlighetene er lik 1.000 er ikke tatt med i tabellen.

n	x	p	0.05	0.10	0.15	0.20	0.25	0.30	0.40	0.50
2	0		0.903	0.810	0.723	0.640	0.563	0.490	0.360	0.250
	1		0.998	0.990	0.978	0.960	0.938	0.910	0.840	0.750
3	0		0.857	0.729	0.614	0.512	0.422	0.343	0.216	0.125
	1		0.993	0.972	0.939	0.896	0.844	0.784	0.648	0.500
4	2		1.000	0.999	0.997	0.992	0.984	0.973	0.936	0.875
	3		0.815	0.656	0.522	0.410	0.316	0.240	0.130	0.063
5	1		0.986	0.948	0.890	0.819	0.738	0.652	0.475	0.313
	2		1.000	0.996	0.988	0.973	0.949	0.916	0.821	0.688
6	3		1.000	1.000	0.999	0.998	0.996	0.992	0.974	0.938
	4		0.774	0.590	0.444	0.328	0.237	0.168	0.078	0.031
7	1		0.977	0.919	0.835	0.737	0.633	0.528	0.337	0.188
	2		0.999	0.991	0.973	0.942	0.896	0.837	0.683	0.500
8	3		1.000	1.000	0.998	0.993	0.984	0.969	0.913	0.813
	4		1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.998	0.990	0.969
9	5		0.735	0.531	0.377	0.262	0.178	0.118	0.047	0.016
	6		0.967	0.886	0.776	0.655	0.534	0.420	0.233	0.109
10	2		0.998	0.984	0.953	0.901	0.831	0.744	0.544	0.344
	3		1.000	0.999	0.994	0.983	0.962	0.930	0.821	0.656
11	4		1.000	1.000	1.000	0.998	0.995	0.989	0.959	0.891
	5		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.996	0.984
12	6		0.698	0.478	0.321	0.210	0.133	0.082	0.028	0.008
	7		0.956	0.850	0.717	0.577	0.445	0.329	0.159	0.063
13	2		0.996	0.974	0.926	0.852	0.756	0.647	0.420	0.227
	3		1.000	0.997	0.988	0.967	0.929	0.874	0.710	0.500
14	4		1.000	1.000	0.999	0.995	0.987	0.971	0.904	0.773
	5		1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.996	0.981	0.938
15	6		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.998	0.992
	7		0.663	0.430	0.272	0.168	0.100	0.058	0.017	0.004
16	1		0.943	0.813	0.657	0.503	0.367	0.255	0.106	0.035
	2		0.994	0.962	0.895	0.797	0.679	0.552	0.315	0.145
17	3		1.000	0.995	0.979	0.944	0.886	0.806	0.594	0.363
	4		1.000	1.000	0.997	0.990	0.973	0.942	0.826	0.637
18	5		1.000	1.000	1.000	0.999	0.996	0.989	0.950	0.855
	6		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.991	0.965
19	7		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.996

BINOMISK FORDELING : $P(X \leq x)$

Linjer der alle sannsynlighetene er lik 1.000 er ikke tatt med i tabellen.

BINOMISK FORDELING : P(X ≤ x)

Linjer der alle sannsynlighetene er lik 1.000 er ikke tatt med i tabellen.

BINOMISK FORDELING : $P(X \leq x)$

Linjer der alle sannsynlighetene er lik 1.000 er ikke tatt med i tabellen.

n	x	p	0.05	0.10	0.15	0.20	0.25	0.30	0.40	0.50
16	0		0.440	0.185	0.074	0.028	0.010	0.003	0.000	0.000
	1		0.811	0.515	0.284	0.141	0.063	0.026	0.003	0.000
	2		0.957	0.789	0.561	0.352	0.197	0.099	0.018	0.002
	3		0.993	0.932	0.790	0.598	0.405	0.246	0.065	0.011
	4		0.999	0.983	0.921	0.798	0.630	0.450	0.167	0.038
	5		1.000	0.997	0.976	0.918	0.810	0.660	0.329	0.105
	6		1.000	0.999	0.994	0.973	0.920	0.825	0.527	0.227
	7		1.000	1.000	0.999	0.993	0.973	0.926	0.716	0.402
	8		1.000	1.000	1.000	0.999	0.993	0.974	0.858	0.598
	9		1.000	1.000	1.000	1.000	0.998	0.993	0.942	0.773
	10		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.998	0.981	0.895
	11		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.995	0.962
	12		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.989
17	13		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.998
	0		0.418	0.167	0.063	0.023	0.008	0.002	0.000	0.000
	1		0.792	0.482	0.252	0.118	0.050	0.019	0.002	0.000
	2		0.950	0.762	0.520	0.310	0.164	0.077	0.012	0.001
	3		0.991	0.917	0.756	0.549	0.353	0.202	0.046	0.006
	4		0.999	0.978	0.901	0.758	0.574	0.389	0.126	0.025
	5		1.000	0.995	0.968	0.894	0.765	0.597	0.264	0.072
	6		1.000	0.999	0.992	0.962	0.893	0.775	0.448	0.166
	7		1.000	1.000	0.998	0.989	0.960	0.895	0.641	0.315
	8		1.000	1.000	1.000	0.997	0.988	0.960	0.801	0.500
	9		1.000	1.000	1.000	1.000	0.997	0.987	0.908	0.685
	10		1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.997	0.965	0.834
	11		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.989	0.928
	12		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.997	0.975
	13		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.994
18	14		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.999
	0		0.397	0.150	0.054	0.018	0.006	0.002	0.000	0.000
	1		0.774	0.450	0.224	0.099	0.039	0.014	0.001	0.000
	2		0.942	0.734	0.480	0.271	0.135	0.060	0.008	0.001
	3		0.989	0.902	0.720	0.501	0.306	0.165	0.033	0.004
	4		0.998	0.972	0.879	0.716	0.519	0.333	0.094	0.015
	5		1.000	0.994	0.958	0.867	0.717	0.534	0.209	0.048
	6		1.000	0.999	0.988	0.949	0.861	0.722	0.374	0.119
	7		1.000	1.000	0.997	0.984	0.943	0.859	0.563	0.240
	8		1.000	1.000	0.999	0.996	0.981	0.940	0.737	0.407
	9		1.000	1.000	1.000	0.999	0.995	0.979	0.865	0.593
	10		1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.994	0.942	0.760
	11		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0.999	0.980	0.881

BINOMISK FORDELING : P(X ≤ x)

Linjer der alle sannsynlighetene er lik 1.000 er ikke tatt med i tabellen.

POISSON FORDELING : $P(X \leq x)$

x \ \lambda	0.1	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0
0	0.9048	0.6065	0.3679	0.2231	0.1353	0.0821	0.0498
1	0.9953	0.9098	0.7358	0.5578	0.4060	0.2873	0.1991
2	0.9998	0.9856	0.9197	0.8088	0.6767	0.5438	0.4232
3	1.0000	0.9982	0.9810	0.9344	0.8571	0.7576	0.6472
4	1.0000	0.9998	0.9963	0.9814	0.9473	0.8912	0.8153
5	1.0000	1.0000	0.9994	0.9955	0.9834	0.9580	0.9161
6	1.0000	1.0000	0.9999	0.9991	0.9955	0.9858	0.9665
7	1.0000	1.0000	1.0000	0.9998	0.9989	0.9958	0.9881
8	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	0.9998	0.9989	0.9962
9	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	0.9997	0.9989
10	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	0.9999	0.9997
11	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	0.9999
12	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000

x \ \lambda	3.5	4.0	4.5	5.0	5.5	6.0	6.5
0	0.0302	0.0183	0.0111	0.0067	0.0041	0.0025	0.0015
1	0.1359	0.0916	0.0611	0.0404	0.0266	0.0174	0.0113
2	0.3208	0.2381	0.1736	0.1247	0.0884	0.0620	0.0430
3	0.5366	0.4335	0.3423	0.2650	0.2017	0.1512	0.1118
4	0.7254	0.6288	0.5321	0.4405	0.3575	0.2851	0.2237
5	0.8576	0.7851	0.7029	0.6160	0.5289	0.4457	0.3690
6	0.9347	0.8893	0.8311	0.7622	0.6860	0.6063	0.5265
7	0.9733	0.9489	0.9134	0.8666	0.8095	0.7440	0.6728
8	0.9901	0.9786	0.9597	0.9319	0.8944	0.8472	0.7916
9	0.9967	0.9919	0.9829	0.9682	0.9462	0.9161	0.8774
10	0.9990	0.9972	0.9933	0.9863	0.9747	0.9574	0.9332
11	0.9997	0.9991	0.9976	0.9945	0.9890	0.9799	0.9661
12	0.9999	0.9997	0.9992	0.9980	0.9955	0.9912	0.9840
13	1.0000	0.9999	0.9997	0.9993	0.9983	0.9964	0.9929
14	1.0000	1.0000	0.9999	0.9998	0.9994	0.9986	0.9970
15	1.0000	1.0000	1.0000	0.9999	0.9998	0.9995	0.9988
16	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	0.9999	0.9998	0.9996
17	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	0.9999	0.9998
18	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	0.9999
19	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000

x \ \lambda	7.0	7.5	8.0	8.5	9.0	9.5	10.0
0	0.0009	0.0006	0.0003	0.0002	0.0001	0.0001	0.0000
1	0.0073	0.0047	0.0030	0.0019	0.0012	0.0008	0.0005
2	0.0296	0.0203	0.0138	0.0093	0.0062	0.0042	0.0028
3	0.0818	0.0591	0.0424	0.0301	0.0212	0.0149	0.0103
4	0.1730	0.1321	0.0996	0.0744	0.0550	0.0403	0.0293
5	0.3007	0.2414	0.1912	0.1496	0.1157	0.0885	0.0671
6	0.4497	0.3782	0.3134	0.2562	0.2068	0.1649	0.1301
7	0.5987	0.5246	0.4530	0.3856	0.3239	0.2687	0.2202
8	0.7291	0.6620	0.5925	0.5231	0.4557	0.3918	0.3328
9	0.8305	0.7764	0.7166	0.6530	0.5874	0.5218	0.4579
10	0.9015	0.8622	0.8159	0.7634	0.7060	0.6453	0.5830
11	0.9467	0.9208	0.8881	0.8487	0.8030	0.7520	0.6968
12	0.9730	0.9573	0.9362	0.9091	0.8758	0.8364	0.7916

POISSON FORDELING : P(X ≤ x)

Formelark

Totalrentabiliteten: $\frac{\text{Ordinært resultat før skattekostnad + finanskostnader}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}} * 100\%$

eller

$\frac{\text{(Driftsresultat + finansinntekter)}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}} * 100\%$

Egenkapitalrentabiliteten før skatt: $\frac{\text{Ordinært resultat før skattekostnad}}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}} * 100\%$

Egenkapitalrentabiliteten etter skatt: $\frac{\text{Ordinært resultat}}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}} * 100\%$

Egenkapitalprosent: $\frac{\text{Egenkapital}}{\text{Totalkapital}} * 100\%$

Resultatgraden: $\frac{\text{(Driftsresultat + finansinntekter)}}{\text{Driftsinntekter}} * 100\%$

Kapitalens omløphastighet: $\frac{\text{Driftsinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}}$

Likviditetsgrad 1: $\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$

Likviditetsgrad 2: $\frac{\text{Omløpsmidler - varebeholdningene}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$

Varelagerets lagringstid: $\frac{\text{Gjennomsnittlig varelager}}{\text{Varer solgt i året}} * 360 \text{ dager}$

Kredittid til kunder: $\frac{\text{Beholdning av kundefordringer}}{\text{Innbetalt fra kunder i året}} * 360 \text{ dager}$

Kredittid til leverandører: $\frac{\text{Beholdning av leverandører}}{\text{Betalte til leverandørene i året}} * 360 \text{ dager}$

$$\text{Optimal innkjøpsmengde per gang: } M = \sqrt{\frac{2 * \bar{A} * O}{P * L}}$$

Hvor
Å= Årsforbruk i enheter
P= Pris per enhet
O= Ordrekostnader per gang
L= Lagringskostnader i prosent
M= Mengde per innkjøp

ep: $\frac{\text{Endring i mengde}}{\text{Gjennomsnittlig mengde}} : \frac{\text{Endring i pris}}{\text{Gjennomsnittlig pris}}$

Sikkerhetsmargin: $\frac{\text{Forskjell fra dekningspunkt}}{\text{Periodens salg}} * 100\%$

Dekningsgrad: $\frac{\text{Totalt dekningsbidrag}}{\text{Periodens salg}} * 100\%$ evt. $\frac{\text{Dekningsbidrag per enhet}}{\text{Pris per enhet}} * 100\%$

Dekningspunktet: $\frac{\text{Faste kostnader}}{\text{Dekningsgraden}} * 100\%$

Tilleggsats: $\frac{\text{Indirekte kostnader}}{\text{Fordelingsgrunnlaget}} * 100\%$

FOR RENTESATS LIK 1 PROSENT

ANT.	R	A	S
1	1.010000	1.010000	1.000000
2	1.020100	1.020100	2.010200
3	1.030301	1.030301	3.030100
4	1.040604	1.040604	4.060401
5	1.051010	1.051010	5.101005
6	1.061520	1.061520	6.152015
7	1.072135	1.072135	7.213535
8	1.082857	1.082857	8.285710
9	1.093605	1.093605	9.360527
10	1.104422	1.104422	10.442213
11	1.115668	1.115668	11.566835
12	1.126825	1.126825	12.682503
13	1.138093	1.138093	13.809321
14	1.149474	1.149474	14.947421
15	1.160949	1.160949	16.096866
16	1.172579	1.172579	17.257945
17	1.184304	1.184304	18.430443
18	1.196147	1.196147	19.614740
19	1.208109	1.208109	20.810905
20	1.220190	1.220190	22.019004
21	1.232392	1.232392	23.239194
22	1.244716	1.244716	24.471586
23	1.257163	1.257163	25.716302
24	1.269735	1.269735	26.973469
25	1.282432	1.282432	27.243200
26	1.295256	1.295256	28.525204
27	1.308209	1.308209	30.820800
28	1.321291	1.321291	32.129097
29	1.334504	1.334504	33.450304
30	1.347649	1.347649	34.76492

Forklaring til tabellene:

$R = (1+r)^n$ - det beløp kr. 1 vokser till med rente og rentesrente over n år.

$R^{-1} = (1+r)^{-n}$ - nåverdien av kr. 1 innbetalte over n år.

$A = \frac{(1+r)^n - 1}{r(1+r)^n}$ - nåverdien av en etterskudd annuitet på kr. 1 i n år.

$A^{-1} = \frac{r(1+r)^n}{(1+r)^n - 1}$ - årlig ytelse nødvendig for å forrente og avdra et lånt på kr. 1 over n år.

$S = \frac{(1+r)^n - 1}{r}$ - sluttverdien av en etterskudd annuitet på kr. 1 i n år.

ANT.	R	A	S
1	1.020000	1.020000	1.000000
2	1.040400	1.040400	2.020000
3	1.061200	1.061200	3.060400
4	1.082432	1.082432	4.062626
5	1.104001	1.104001	5.204040
6	1.126162	1.126162	6.308121
7	1.148606	1.148606	7.434263
8	1.171659	1.171659	8.562967
9	1.195073	1.195073	9.754628
10	1.218994	1.218994	10.949721
11	1.243374	1.243374	11.1327
12	1.268242	1.268242	12.22515
13	1.293607	1.293607	13.325481
14	1.319479	1.319479	14.42312
15	1.345468	1.345468	15.523456
16	1.372796	1.372796	16.675779
17	1.400241	1.400241	17.824984
18	1.428246	1.428246	18.99201
19	1.456411	1.456411	20.112071
20	1.485947	1.485947	20.612071
21	1.515666	1.515666	21.412312
22	1.545980	1.545980	22.212312
23	1.576899	1.576899	23.012312
24	1.608437	1.608437	24.812312
25	1.640606	1.640606	25.612312
26	1.673418	1.673418	26.412312
27	1.706886	1.706886	27.212312
28	1.741024	1.741024	28.012312
29	1.775845	1.775845	29.812312
30	1.811362	1.811362	30.612312

FOR RENTESATS LIK 3 PROSENT

ANT.	A	R	S	A	R	S
AR	1.030000	1.000000	1.030000	1.050000	1.000000	1.050000
1	1.060900	.970074	.970074	.522611	2.030000	2.030000
2	1.092727	.942596	.942596	.537005	2.050000	2.050000
3	1.125509	.881442	.881442	.57209	2.152500	2.152500
4	1.159274	.880487	.880487	.576526	2.02012	4.310125
5	1.194052	.862609	.862609	.618367	1.25502	5.525631
6	1.226674	.637484	.637484	.218355	1.26202	4.329477
7	1.266770	.613092	.613092	.646440	1.09136	6.801913
8	1.304773	.769409	.769409	.662462	1.340096	6.142009
9	1.349196	.766417	.766417	.629506	1.60506	1.172820
10	1.384234	.722421	.722421	.692624	1.125507	1.057693
11	1.425761	.701380	.701380	.95004	1.007796	1.206787
12	1.468534	.680551	.680551	.605016	1.192030	1.120255
13	1.512590	.661110	.661110	.598673	1.17790	1.129963
14	1.557967	.641662	.641662	.598634	1.051328	1.077455
15	1.604706	.623167	.623167	.598694	1.146387	1.046609
16	1.652048	.605016	.605016	.598611	1.08077	1.129505
17	1.702433	.587395	.587395	.595953	1.050881	1.170339
18	1.753506	.572086	.572086	.597209	1.04435	1.179586
19	1.806111	.553676	.553676	.598114	1.037399	1.179932
20	1.86095	.537549	.537549	.607216	1.037374	1.178928
21	1.916103	.521693	.521693	.604872	1.0415024	1.218207
22	1.972874	.506692	.506692	.602747	1.056646	1.2292018
23	2.032794	.491936	.491936	.600814	1.0453513	1.2406619
24	2.093778	.477606	.477606	.592047	1.032673	1.2406619
25	2.156591	.463695	.463695	.590474	1.027374	1.2406619
26	2.221289	.450189	.450189	.587395	1.022032	1.2406619
27	2.287929	.437077	.437077	.585093	1.0186301	1.2406619
28	2.356566	.424346	.424346	.582993	1.014055	1.2406619
29	2.427262	.411987	.411987	.580519	1.00441	1.2406619
30	2.493333	.400000	.400000	.578156	1.000000	1.2406619

FOR RENTESATS LIK 4 PROSENT

ANT.	A	R	S	A	R	S
AR	1.040000	1.040000	1.040000	1.060000	1.040000	1.060000
1	1.060600	.961530	.961530	.930196	1.060600	1.060600
2	1.124884	.924556	.924556	.888996	2.775091	2.775091
3	1.169059	.854804	.854804	.860349	3.121600	3.121600
4	1.216653	.821927	.821927	.825490	4.45664	4.465106
5	1.265319	.790315	.790315	.824627	5.451822	5.393226
6	1.315932	.759910	.759910	.8242137	6.632975	6.42134
7	1.362511	.730690	.730690	.8202055	7.090294	7.053630
8	1.423211	.702507	.702507	.814520	9.24226	9.19194
9	1.473167	.677475	.677475	.8149493	10.563123	9.689479
10	1.500944	.655564	.655564	.80110896	12.006107	10.170048
11	1.539454	.649501	.649501	.80760477	13.466351	11.890299
12	1.601032	.624597	.624597	.806552	15.025805	12.012196
13	1.665074	.600574	.600574	.80144	16.626038	13.132928
14	1.731676	.577475	.577475	.806649	18.291913	14.266904
15	1.800944	.555265	.555265	.808941	20.023586	21.30135
16	1.872981	.533908	.533908	.808920	21.024531	21.39564
17	2.362993	.513373	.513373	.808199	23.692975	22.692773
18	2.425801	.493628	.493628	.807893	25.645613	23.805339
19	2.486449	.474642	.474642	.807139	27.671229	23.025600
20	2.191123	.456387	.456387	.807382	29.778019	20.20135
21	2.278768	.436634	.436634	.807280	31.969202	21.301582
22	2.346817	.421955	.421955	.8069199	34.247910	22.605537
23	2.464116	.405726	.405726	.8067309	36.617689	23.819750
24	2.563304	.390121	.390121	.8065987	39.082004	24.464935
25	2.669836	.375117	.375117	.804012	41.645908	24.291071
26	2.774767	.360609	.360609	.802567	44.311745	26.543032
27	2.883369	.346817	.346817	.8012939	47.086414	27.822366
28	2.997073	.333477	.333477	.800013	49.967803	28.207656
29	3.11651	.320651	.320651	.80080	52.983715	29.164955
30	3.243190	.303313	.303313	.807830	56.004938	30.072649

FOR RENTESATS LIK 5 PROSENT

ANT.	A	R	S	A	R	S
AR	1.050000	1.050000	1.050000	1.060000	1.050000	1.060000
1	1.060900	.970074	.970074	.961530	1.040000	1.040000
2	1.125509	.881442	.881442	.924556	1.040000	1.040000
3	1.159274	.880487	.880487	.888996	2.775091	2.775091
4	1.194052	.862609	.862609	.860349	3.121600	3.121600
5	1.226674	.637484	.637484	.854804	4.45664	4.465106
6	1.266770	.613092	.613092	.821927	5.451822	5.393226
7	1.304773	.769409	.769409	.824627	6.632975	6.42134
8	1.349196	.722421	.722421	.8202055	7.090294	7.053630
9	1.384234	.701380	.701380	.814520	9.24226	9.19194
10	1.425761	.677475	.677475	.8149493	10.563123	9.689479
11	1.468534	.649501	.649501	.80110896	12.006107	10.170048
12	1.512590	.624597	.624597	.806552	15.025805	12.012196
13	1.557967	.600574	.600574	.80144	16.626038	13.132928
14	1.604706	.577475	.577475	.806649	18.291913	14.266904
15	1.649044	.555265	.555265	.808941	20.023586	21.30135
16	1.697291	.533908	.533908	.808920	21.024531	21.39564
17	1.749767	.513373	.513373	.808199	23.692975	22.692773
18	1.808017	.493628	.493628	.807893	25.645613	23.805339
19	2.068449	.474642	.474642	.807139	27.671229	23.025600
20	2.191123	.456387	.456387	.807382	29.778019	20.20135
21	2.278768	.436634	.436634	.807280	31.969202	21.301582
22	2.346817	.421955	.421955	.8069199	34.247910	22.605537
23	2.464116	.405726	.405726	.8067309	36.617689	23.819750
24	2.563304	.390121	.390121	.8065987	39.082004	24.464935
25	2.669836	.375117	.375117	.804012	41.645908	24.291071
26	2.774767	.360609	.360609	.802567	44.311745	26.543032
27	2.883369	.346817	.346817	.8012939	47.086414	27.822366
28	2.997073	.333477	.333477	.800013	49.967803	28.207656
29	3.11651	.320651	.320651	.80080	52.983715	29.164955
30	3.243190	.303313	.303313	.807830	56.004938	30.072649

ANT.	A	R	S	A	R	S
AR	1.060000	1.060000	1.060000	1.070000	1.060000	1.070000
1	1.060600	.961530	.961530	.930196	1.060600	1.060600
2	1.124884	.924556	.924556	.888996	2.775091	2.775091
3	1.169059	.854804	.854804	.860349	3.121600	3.121600
4	1.216653	.821927	.821927	.825490	4.45664	4.465106
5	1.265319	.790315	.790315	.824627	5.451822	5.393226
6	1.315932	.759910	.759910	.8202055	7.090294	7.053630
7	1.362511	.730690	.730690	.814520	9.24226	9.19194
8	1.423211	.702507	.702507	.8149493	10.563123	10.170048
9	1.473167	.677475	.677475	.80110896	12.006107	10.170048
10	1.500944	.655564	.655564	.808941	15.023586	13.30135
11	1.539454	.649501	.649501	.808920	21.024531	21.39564
12	1.601032	.624597	.624597	.806552	15.025805	12.303379
13	1.665074	.600574	.600574	.80144	16.626038	13.132928
14	1.731676	.577475	.577475	.806649	18.291913	14.266904
15	1.800944	.555265	.555265	.808941	20.023586	21.30135
16	1.872981	.533908	.533908	.808920	21.024531	21.39564
17	2.362993	.513373	.513373	.808199	23.692975	22.692773
18	2.425801	.493628	.493628	.807893	25.645613	23.805339
19	2.486449	.474642	.474642	.807139	27.671229	23.025600
20	2.191123	.456387	.456387	.807382	29.778019	20.20135
21	2.278768	.436634	.436634	.807280	31.969202	21.301582
22	2.346817	.421955	.42195			

FOR RENTESATS LIK 7 PROSENT

FOR RENTESATS LIK 9 PROSENT

ANT.	R	R%	A	S
1	1.070000	"934579	1.070000	1.000000
2	1.144900	"875439	0.553092	2.070000
3	1.225043	"816298	2.624316	3.149000
4	1.310796	"761895	3.387211	4.059443
5	1.402552	"715986	4.100197	5.5050739
6	1.500730	"666342	4.766540	6.009651
7	1.607801	"622150	5.092889	6.654021
8	1.718186	"58209	5.971299	10.28039
9	1.830454	"542934	6.515232	1.02039
10	1.967151	"503449	7.023582	1.42378
11	2.104052	"475093	7.498674	1.33577
12	2.252192	"446012	7.942886	1.25902
13	2.409845	"414964	8.357651	1.19651
14	2.570534	"387817	8.745468	1.14345
15	2.757032	"362446	9.10794	1.09795
16	2.952164	"338735	9.446649	1.05858
17	3.158815	"316574	9.763223	1.02425
18	3.379932	"2950664	10.059087	0.99413
19	3.616528	"276508	10.355919	0.96713
20	3.866684	"256019	10.590174	0.94933
21	4.104562	"241513	10.835247	0.92269
22	4.430402	"225713	11.061240	0.90406
23	4.740530	"210947	11.212167	0.88714
24	5.072367	"197147	11.469334	0.87189
25	5.427433	"184249	11.635350	0.85011
26	5.807353	"172195	11.855779	0.84561
27	6.218860	"160930	12.06709	0.8326
28	6.648830	"150402	12.171111	0.82392
29	7.114257	"140563	12.27674	0.81449
30	7.612255	"131367	12.460941	0.80586

FOR RENTESATS LIK 0 PROSENT

FOR RENTESATS LIK 10 PROSENT

ANT.	R	R%	A	S
1	1.000000	"917431	1.090000	1.000000
2	1.180100	"861680	2.295029	2.531295
3	1.419000	"772103	3.419443	4.531295
4	1.619648	"708425	4.112982	5.086669
5	1.810147	"649931	5.5050739	5.984711
6	2.010603	"606591	6.016864	7.533335
7	2.21114	"566267	7.171100	7.22290
8	2.411618	"520570	8.016864	9.004353
9	2.611618	"4864415	8.39102	11.918177
10	2.811618	"4510746	8.954415	12.109159
11	3.011618	"4237223	9.53165	12.5258
12	3.211618	"396956	10.051074	13.09964
13	3.411618	"370278	11.158406	14.420946
14	3.611618	"343211	11.502053	15.863039
15	3.811618	"315703	11.257703	16.449402
16	4.011618	"288657	11.026257	16.06079
17	4.211618	"2615936	10.99377	16.426914
18	4.411618	"2345375	11.257703	16.449402
19	4.611618	"2074795	11.502053	16.449402
20	4.811618	"1804226	11.751365	16.449402
21	5.011618	"1533695	12.001618	16.449402
22	5.211618	"1263226	12.251964	16.449402
23	5.411618	"1092755	12.501255	16.449402
24	5.611618	"822296	12.751605	16.449402
25	5.811618	"551905	13.001905	16.449402
26	6.011618	"2813397	13.251964	16.449402
27	6.211618	"0113397	13.501255	16.449402
28	6.411618	"-313705	13.751605	16.449402
29	6.611618	"-610715	14.001905	16.449402
30	6.811618	"-917431	14.251964	16.449402

FOR RENTESATS LIK 11 PRESENT

FOR RENTESATS LIK 10 PRESENT

FOR RENTESATS LIK 10 PRESENT

-1

ANT.

AR

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

S

A

R

FOR RENTESATS LIK 15 PROSENT

ANT.

-1

A

R

15%

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

FOR RENTESATS LIK 17 PROSENT

ANT.

-1

A

R

17%

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

FOR RENTESATS LIK 17 PROSENT

ANT.

-1

A

R

17%

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

FOR RENTESATS LIK 17 PROSENT

ANT.

-1

A

R

17%

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

FOR RENTESATS LIK 17 PROSENT

ANT.

-1

A

R

17%

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

FOR RENTESATS LIK 17 PROSENT

ANT.

-1

A

R

17%

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

FOR RENTESATS LIK 17 PROSENT

ANT.

-1

A

R

17%

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

A

R

S

A

R

27%

AR	R	A	S
1	1.270000	787402	1.000000
2	1.612900	620001	1.270000
3	2.048363	488190	1.401403
4	2.601446	302678	2.279993
5	3.303037	384492	4.385958
6	4.195873	2582673	5.279992
7	5.328663	338329	6.895593
8	6.767523	300663	7.056259
9	8.594755	147765	8.982900
10	10.915339	116350	9.931263
11	13.062480	916446	10.895598
12	17.605350	187661	11.864153
13	22.358794	147765	12.054663
14	28.395668	305217	13.052439
15	36.062499	601001	14.052439
16	45.799373	212730	15.052439
17	58.165204	2137192	16.052439
18	73.869809	206260	17.052439
19	93.014650	13537	18.052439
20	119.144615	008393	19.052439
21	151.313661	679231	20.052439
22	192.168350	4362836	21.052439
23	244.053004	640024	22.052439
24	309.948332	004097	23.052439
25	393.634381	366225	24.052439
26	499.915664	002540	25.052439
27	634.892893	692295	26.052439
28	806.313974	001575	27.052439
29	1022.016740	000977	28.052439
30	1300.503809	000769	29.052439

29%

AR	R	A	S
1	1.290000	775194	1.000000
2	1.664100	60925	1.290000
3	2.146689	465835	1.401419
4	2.769229	453913	1.502439
5	3.527235	2.703064	1.600749
6	4.602002	2.146689	1.807001
7	5.604232	4.602002	1.974464
8	7.668628	2.146689	2.17050597
9	10.1986	1.30401	2.2095270
10	12.761364	1.01986	2.309702
11	16.462160	0.909702	2.402612
12	21.236186	0.909702	2.5055428
13	27.394660	0.909702	2.606775
14	35.339137	0.909702	2.708755
15	45.723476	0.909702	2.808646
16	56.462160	0.909702	2.908640
17	71.236186	0.909702	3.008640
18	97.086214	0.909702	3.108640
19	126.242193	0.909702	3.208640
20	162.85416	0.909702	3.308640
21	210.079617	0.909702	3.408640
22	271.00205	0.909702	3.508640
23	349.59490	0.909702	3.608640
24	450.975602	0.909702	3.708640
25	581.78527	0.909702	3.808640
26	750.465502	0.909702	3.908640
27	968.104365	0.909702	4.008640
28	1244.85630	0.909702	4.108640
29	1611.022473	0.909702	4.208640
30	2076.218990	0.909702	4.308640

R

AR	R	A	S
1	1.290000	775194	1.000000
2	1.664100	60925	1.290000
3	2.146689	465835	1.401419
4	2.769229	453913	1.502439
5	3.527235	2.703064	1.600749
6	4.602002	2.146689	1.807001
7	5.604232	4.602002	1.974464
8	7.668628	2.146689	2.17050597
9	10.1986	1.30401	2.2095270
10	12.761364	1.01986	2.309702
11	16.462160	0.909702	2.402612
12	21.236186	0.909702	2.5055428
13	27.394660	0.909702	2.606775
14	35.339137	0.909702	2.708755
15	45.723476	0.909702	2.808640
16	56.462160	0.909702	2.908640
17	71.236186	0.909702	3.008640
18	97.086214	0.909702	3.108640
19	126.242193	0.909702	3.208640
20	162.85416	0.909702	3.308640
21	2076.218990	0.909702	3.408640

A

AR	R	A	S
1	1.290000	775194	1.000000
2	1.664100	60925	1.290000
3	2.146689	465835	1.401419
4	2.769229	453913	1.502439
5	3.527235	2.703064	1.600749
6	4.602002	2.146689	1.807001
7	5.604232	4.602002	1.974464
8	7.668628	2.146689	2.17050597
9	10.1986	1.30401	2.2095270
10	12.761364	1.01986	2.309702
11	16.462160	0.909702	2.402612
12	21.236186	0.909702	2.5055428
13	27.394660	0.909702	2.606775
14	35.339137	0.909702	2.708755
15	45.723476	0.909702	2.808640
16	56.462160	0.909702	2.908640
17	71.236186	0.909702	3.008640
18	97.086214	0.909702	3.108640
19	126.242193	0.909702	3.208640
20	162.85416	0.909702	3.308640
21	2076.218990	0.909702	3.408640

S

AR	R	A	S
1	1.290000	775194	1.000000
2	1.664100	60925	1.290000
3	2.146689	465835	1.401419
4	2.769229	453913	1.502439
5	3.527235	2.703064	1.600749
6	4.602002	2.146689	1.807001
7	5.604232	4.602002	1.974464
8	7.668628	2.146689	2.17050597
9	10.1986	1.30401	2.2095270
10	12.761364	1.01986	2.309702
11	16.462160	0.909702	2.402612
12	21.236186	0.909702	2.5055428
13	27.394660	0.909702	2.606775
14	35.339137	0.909702	2.708755
15	45.723476	0.909702	2.808640
16	56.462160	0.909702	2.908640
17	71.236186	0.909702	3.008640
18	97.086214	0.909702	3.108640
19	126.242193	0.909702	3.208640
20	162.85416	0.909702	3.308640
21	2076.218990	0.909702	3.408640

-

AR	R	A	S
1	1.290000	775194	1.000000
2	1.664100	60925	1.290000
3	2.146689	465835	1.401419
4	2.769229	453913	1.502439
5	3.527235	2.703064	1.600749
6	4.602002	2.146689	1.807001
7	5.604232	4.602002	1.974464
8	7.668628	2.146689	2.17050597
9	10.1986	1.30401	2.2095270
10	12.761364	1.01986	2.309702
11	16.462160	0.909702	2.402612
12	21.236186	0.909702	2.5055428
13	27.394660	0.909702	2.606775
14	35.339137	0.909702	2.708755
15	45.723476	0.909702	2.808640
16	56.462160	0.909702	2.908640
17	71.236186	0.909702	3.008640
18	97.086214	0.909702	3.108640
19	126.242193	0.909702	3.208640
20	162.85416	0.909702	3.308640
21	2076.218990	0.909702	3.408640

-

AR	R	A	S
1	1.290000	775194	1.000000
2	1.664100	60925	1.290000
3	2.146689	465835	1.401419
4	2.769229	453913	1.502439
5	3.527235	2.703064	1.600749
6	4.602002	2.146689	1.807001
7	5.604232	4.602002	1.974464
8	7.668628	2.146689	2.17050597
9	10.1986	1.30401	2.2095270
10	12.761364	1.01986	2.309702
11	16.462160	0.909702	2.402612
12	21.236186	0.909702	2.5055428
13	27.394660	0.909702	2.606775
14	35.339137	0.909702	2.708755
15	45.723476	0.909702	2.808640
16	56.462160	0.909702	2.908640
17	71.236186	0.909702	3.008640
18	97.086214	0.909702	3.108640
19	126.242193	0.909702	3.208640
20	162.85416	0.909702	3.308640
21	2076.218990	0.909702	3.408640

-

AR	R	A	S
1	1.290000	775194	1.000000
2	1.664100	60925	1.290000
3	2.146689	465835	1.401419
4	2.769229	453913	1.502439
5	3.527235	2.703064	1.600749
6	4.602002	2.146689	1.807001
7	5.604232	4.602002	1.974464
8	7.668628	2.146689	2.17050597
9	10.1986	1.30401	2.2095270
10	12.761364	1.01986	2.309702
11	16.462160	0.909702	2.402612
12	21.236186	0.909702	2.5055428
13	27.394660	0.909702	2.606775
14	35.339137</		